

Posudek vedoucího bakalářské práce

název práce: **Veřejnoprávní televize v České republice**
autorka: **Olga Kořánková**
vedoucí: **PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D.**
rok: **2014**

Předložená bakalářská práce je věnována problematice veřejnoprávního televizního vysílání v České republice. Jejím cílem je zjistit, zda současné vysílání České televize jako jediného veřejnoprávního televizního média u nás naplňuje její poslání, tj. do jaké míry odpovídá požadavkům kladeným na médium veřejné služby. Jde o problematiku, jež je u nás předmětem intenzivních diskuzí v rovině odborné i publicistické prakticky již od začátku přechodu na duální systém. Tyto diskuze postulují řadu otázek týkajících se různých důležitých aspektů televizního vysílání, jako např. jeho financování, kontroly a regulace obsahu nebo dokonce smyslu samotné existence veřejnoprávního vysílání a tím pádem i existence nebo alespoň rozsahu vysílání (počtu a zaměření programů) České televize. Prakticky na žádnou z těchto otázek však zatím nepřinesly jednoznačně přijímanou odpověď. Autorka se tedy snaží řešit téma, které je stále aktuální, a tudíž lze její práci považovat za příspěvek do stále živé polemiky o současnosti a budoucnosti televizního vysílání u nás.

Jednou z dosud nedořešených otázek je i otázka používání pojmů pro označení daného typu vysílání. Tj. jestli je vhodnější používat pojem „veřejnoprávní vysílání“ nebo pojem „televize veřejné služby“. Autorka na tento elementární deficit, projevující se terminologickou nejednoznačností nejen v publicistických či odborných materiálech, ale dokonce i v oficiálních dokumentech (např. dokumentech Ministerstva kultury ČR), také upozorňuje. Sama se sice přiklání, v souladu s aktuální tendencí, spíše k pojmu „televize veřejné služby“, nicméně z jejího vysvětlení v úvodu práce lze odvodit, že nepovažuje oba pojmy za synonyma, protože zatímco pojem „veřejnoprávní televize“ vyjadřuje primárně právní formu organizace provozující dané televizní vysílání, pojem „televize veřejné služby“ vyjadřuje spíše z uvedené právní formy vyplývající požadavky na funkce a obsah vysílání. Tím ukazuje, že vhodnost volby jednoho z termínů se odvíjí od kontextu, v němž je použit.

Při řešení dané problematiky autorka kombinuje tři metodologické přístupy. Prvním je historiografický popis vývoje televizního vysílání v Československu a v České republice. Ten se opírá o dostupná historická fakta, o analýzu dobových dokumentů (jako jsou např. usnesení Ústředního výboru Komunistické strany Československa nebo zákony či jiné normativní dokumenty) a o relevantní data (např. údaje o vývoji sledovanosti televizního vysílání). Úvodní pasáž popisu, věnovaná období do roku 1989, je velice stručná. Přitom ale výstižně zdůrazňuje to, co je podstatné, tj. pojetí funkce televize jako primárně propagandistického, mocenskými orgány striktně kontrolovaného nástroje. Tedy kontradiktoricky nejen k jejímu pojetí jaké média veřejné služby, ale i k funkci komerčního televizního vysílání. V této souvislosti si autorka všímá, že na rozdíl od Českého rozhlasu, nemohla Československá či Česká televize po roce 1989 navázat na historické demokratické tradice.

Další, podrobnější pasáž historiografického popisu je věnována vývoji televizního vysílání v České republice po roce 1989. Nejen vysílání veřejné služby, ale také komerčního televizního vysílání. Popisuje zde jednak politické a legislativní okolnosti zavedení duálního

systému a jednak reálný náběh vysílání jednotlivých televizních stanic i jejich postupnou etablaci na trhu vyjádřenou vývojem sledovanosti v období 1997 - 2012. Tato část je zajímavá především tím, že dokládá přetrvávající (a v určitých fázích vývoje České televize přeceňovaný) problém veřejnoprávního vysílání u nás. Tím je dlouhodobý pokles podílu na trhu, tedy sledovanosti vyjádřené ukazatelem share v populaci 15+. K jinak pečlivě zpracovaným tabulkám a grafům udávajícím vývoj sledovanosti mám ovšem připomínku. Korektní srovnání sledovanosti vysílání České televize s největšími konkurenty, tj. TV Nova a TV Prima, je v nich možné jen u ČT1 a hlavních stanic TV Nova a TV Prima, za nimiž vysílání ČT1 ve sledovanosti zaostává. Neumožňuje korektně srovnat souhrnnou sledovanost všech stanic ČT se souhrnnou sledovaností skupin stanic TV Nova a TV Prima, neboť všechny zbývající stanice těchto skupin mimo stanice hlavní jsou v tabulce zahrnuty ve sloupci „Ostatní“. Z údajů v tabulce tedy nelze vyvozovat závěr, že souhrnná sledovanost České televize je vyšší než souhrnná sledovanost skupin stanic komerčních televizí.

Druhým uplatněným metodologickým přístupem je obsahová analýza aktuálních dokumentů vymezujících normativní rámec České televize jako veřejnoprávní televize i jako televize veřejné služby. Těmito dokumenty jsou jednak zákony (zejména zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi) a jednak interní dokumenty České televize (zejména Kodex České televize). Za přínosné pro další řešení práce považuji, že tato analýza dokumentů nepřesahuje tématický rámec práce (nezabývá se např. specifickými právními aspekty), ale je jasně zaměřená na identifikaci parametrů televizního vysílání veřejné služby vyplývající z normativních dokumentů stanovujících podmínky a požadavky na televizní vysílání veřejné služby v České republice. Tento přístup ukazuje, že jednou z možností usměrnění diskuzí o definici vysílání veřejné služby (jež obvykle v rovině obecných úvah o tom, co by mohlo nebo mělo zahrnovat a jak by mělo vypadat, nevedou k jednoznačným závěrům) je vyjít ze principu, že požadavky na vysílání veřejné služby jednoznačně vyplývají z normativních dokumentů upravujících existenci veřejnoprávní televize.

Třetí metodologickým přístupem, jenž autorka použila, je analýza aktuálních empirických dat o televizním vysílání. Analýza vychází z operacionalizace pojmu „vysílání veřejné služby“ vztaheného k České televizi, k jehož vymezení dospěla v předchozí části práce. Analýza spočívá ve verifikaci sady vstupních hypotéz, jež se týkají nejen toho, do jaké míry vysílání České televize odpovídá požadavkům, které pro něj z definice vysílání veřejné služby vyplývají, ale také do jaké míry se v tomto směru liší od vysílání komerčních televizí. Za podnětnou pro další diskuzi považuji v tomto ohledu autorčino upozornění, že zdaleka ne vše, co vysílá veřejnoprávní televize, musí automaticky splňovat parametry vysílání veřejné služby. A na druhé straně, že i část vysílání komerčních televizí naopak tyto parametry splňovat může.

Autorka v analýze srovnávala stanice ČT1, TV Nova a TV Prima. Empirický materiál pro analýzu tvořily dva typy dat. Jednak údaje o programu, pomocí nichž autorka srovnávala podíl různých kategorií pořadů odpovídajících svým charakterem parametrům vysílání veřejné služby v programových schématech stanic. A jednak výsledky obsahové analýzy vybraných vysílaných pořadů, pomocí nichž autorka srovnávala, do jaké míry splňuje obsah srovnatelných pořadů vysílaných uvedenými stanicemi parametry vysílání veřejné služby.

Výsledky analýzy jsou převážně v souladu se vstupními hypotézami. Autorka proto dospívá k závěru, že vysílání České televize má převažující charakter vysílání veřejné služby, a to nejen z hlediska naplňování požadavků vyplývajících z normativního vymezení veřejnoprávní televize, ale i z hlediska srovnání s programovým schématem a s obsahem pořadů v komerčním vysílání. V tomto smyslu tedy řešení bakalářské práce naplnilo deklarovaný cíl.

Autorka v práci prokázala odpovídající schopnost formulace a operacionalizace zkoumané problematiky, volby a aplikace vhodných metod i analýzy dat a interpretace výsledků založené na verifikaci a modifikaci vstupních hypotéz. Stejně tak schopnost výběru vhodné odborné literatury a její rešerše a využití jako teoretických východisek pro vlastní empirické řešení práce.

K autorce mám dva dotazy. Za první, jsou v normativních dokumentech upravujících požadavky na vysílání veřejné služby tyto požadavky formulovány odpovídajícím způsobem? Tj. především tak, aby odpovídaly poslání média veřejné služby a aby se dalo ověřit, zda je reálné vysílání veřejnoprávní televize respektuje? Za druhé, jaký by byl podle autorky výsledek analýzy pořadů, pokud by do ní zahrnula všechny stanice ČT? Lišil by se výrazněji od výsledků analýzy samotné stanice ČT1?

Předložená bakalářská práce je zpracována velice kvalitně a splňuje všechny požadavky. Proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 2. září 2014

.....
PhDr. Ondřej Hubáček, Ph.D.